

Dosarul nr. 2ra-172/23

2-20070392-01-2ra-28012023

Instanța de fond: Judecătoria Strășeni, sediul Central – V. Negruța

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău

ÎNCHEIERE

03 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Ion Malanciuc

Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Constantin Slivciuc, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Constantin Slivciuc împotriva lui Valerian Slivciuc și Primăriei satului Vorniceni, raionul Strășeni, cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate,

împotriva deciziei din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul și recursul declarate de către Constantin Slivciuc, s-a menținut hotărârea și încheierea din 10 decembrie 2021 ale Judecătoria Strășeni, sediul Central,

a constatat:

La 24 iunie 2020, Constantin Slivciuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Valerian Slivciuc și Primăriei satului Vorniceni, raionul Strășeni, prin care a solicitat:

- declararea nulității contractului de donație nr. 3577 din 18 aprilie 2011 încheiat între Liubovi Slivciuc și Valerian Slivciuc;

- anularea certificatului Primăriei satului Vorniceni, r-nul Strășeni cu nr. 1304 din 07 septembrie 1990 în partea confirmării deținerii de către Liubovi Slivciuc a dreptului de proprietate asupra casei de locuit situată satul Vorniceni, str. xxxxx, nr. xxxxx, cu suprafața de 84,1 m.p., cu numărul cadastral xxxxx;

- anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 779 din 21 decembrie 2009 eliberat pe numele Liubovi Slivciuc;

- radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii dreptului de proprietate a lui Valerian Slivciuc și Liubovi Slivciuc asupra bunurilor imobile cu numerele cadastrale xxxxx și xxxxx;

- recunoașterea dreptul de proprietate a lui Constantin Slivciuc asupra bunului imobil situat în satul Vorniceni, str. xxxxx, nr. xxxxx, cu suprafața de 84,1 m.p., cu numărul cadastral xxxxx ca urmare a acceptării succesiunii testamentare rămase după decesul Ninei Morari.

În motivarea cererii de chemare în judecată Constantin Slivciuc a indicat că cu Valerian Slivciuc și Serghei Slivciuc (decedat la 30 iunie 2017) sunt frați, iar Liubovi Slivciuc (decedată la 10 octombrie 2017) este mama lor. A menționat că au locuit în imobilul din raionul Strășeni, satul Vorniceni, str. xxxxx, nr. xxxxx. Serghei Slivciuc și Valerian Slivciuc au creat familii și au plecat din acest imobil, cu excepția lui

Constantin Slivciuc.

Reclamantul a menționat că lotul de teren cu destinație pentru construcție situat în raionul Strășeni, satul Vorniceni, str. xxxxx, nr. xxxxx, a aparținut cu drept de folosință bunicii lor Nina Moraru (decedată la 01 martie 1990), care deținea dreptul de proprietate asupra casei cu suprafața de 80,1 m.p. construită de ea în anul 1940. Pe același lot de teren, Liubovi Slivciuc a construit casa de locuit cu suprafața de 140,8 m.p., fapt confirmat prin extrasul de evidență a gospodăriilor nr. 4 contul personal nr. 361. După decesul bunicii, în gospodăria comună din satul Vorniceni, raionul Strășeni a rămas să locuiască Liubovi Slivciuc, sora Zinaida Slivciuc cu familia sa și Constantin Slivciuc.

La 07 septembrie 1990, Primăria satului Vorniceni, raionul Strășeni, a eliberat pe numele Liubovi Slivciuc certificatul nr. 1304 din conținutul acestuia reiese că imobilul cu suprafața de 80,1 m.p. și imobilul cu suprafața de 140,8 m.p. au fost construite pe același lot de teren cu suprafața de 0,1258 ha. Acest certificat a servit temei de a înregistra dreptul de proprietate pe numele Liubovi Slivciuc.

Constantin Slivciuc a relatat că la 16 octombrie 2013, în sertarul unui dulap a găsit testamentul din data de 21 aprilie 1988, semnat de defuncta Nina Moraru, care a testat toată averea ei, în cote părți egale, lui Serghei Slivciuc și lui Constantin Slivciuc.

În scopul verificării dacă a fost eliberat un alt testament de către bunica lor, au apelat la Serviciul de Arhivă a Ministerului Justiției, iar prin răspunsul cu nr. 15/177 din 28 noiembrie 2013, a confirmat că Testamentul din 21 aprilie 1988, nu a fost revocat având efecte juridice.

În opinia reclamantului, Liubovi Slivciuc a obținut ilegal certificatul nr. 1304 din 07 aprilie 1990, după decesul proprietarei Nina Morari, deoarece circumstanțele relatate confirmă faptul că casa cu suprafața de 80,1 m.p. îi aparține.

La fel, a menționat că la 21 decembrie 2009, Liubovi Slivciuc a obținut titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren pe lotul aferent construcției și la 16 iunie 2010, a înregistrat bunurile în Registrul bunurilor imobile a ÎS „Cadastru”, care ulterior au fost donate lui Valerian Slivciuc.

Constantin Slivciuc a considerat că Primăria satului Vorniceni, ilegal a comasat contul nr. 360 deschis pe numele Ninei Morari cu contul nr. 361 deschis pe numele Liubovi Slivciuc și a eliberat certificatul nr. 1304 din 07 septembrie 1990, în baza căruia Liubovi Slivciuc a privatizat ilegal și lotul de pământ aferent ambelor imobile.

Reclamantul a menționat că anterior la 18 februarie 2014, acesta împreună cu fratele Serghei Slivciuc au înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Valerian Slivciuc, Liubovi Slivciuc și Primăriei satului Vorniceni, r-nul Strășeni, cu privire la declararea nulității contractului de donație nr. 3577 din 18 aprilie 2011, încheiat între Liubovi Slivciuc și Valerian Slivciuc, cu aducerea părților la poziția inițială, anularea certificatului Primăriei satului Vorniceni, r-nul. Strășeni nr. 1304 din 07 septembrie 1990, care a servit temei de înregistrare a dreptului de proprietate a bunului imobil, anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 779 din 21 decembrie 2009 eliberat pe numele Liubovi Slivciuc, radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii dreptului de proprietate a lui Valerian Slivciuc și Liubovi Slivciuc asupra bunurilor imobile cu numerele cadastrale xxxxx și xxxxx, recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil situat în satul Vorniceni, str. xxxxx, nr. xxxxx, cu suprafața de 84,1 m.p., cu numărul cadastral xxxxx, a câte ½ cotă-parte ideală ca urmare a acceptării succesiunii testamentare după decesul Ninei Morari.

Prin hotărârea din 22 mai 2015 a Judecătoriei Strășeni, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de către Serghei Slivciuc și Constantin Slivciuc.

Ulterior, la 14 decembrie 2016, prin decizia irevocabilă a Curții de Apel Chișinău, s-a casat hotărârea din 22 mai 2015 a Judecătoriei Strășeni și s-a emis o nouă hotărâre, prin care acțiunea înaintată de Serghei Slivciuc și Constantin Slivciuc s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Totodată, reclamantul a menționat că prin hotărârea irevocabilă a Judecătoriei Strășeni, la 07 august 2019 s-a constatat faptul acceptării succesiunii de către Constantin Slivciuc în urma decesului Ninei Morari la data de 01 martie 1990, s-a constatat locul deschiderii succesiunii după decesul Ninei Morari în raionul Strășeni, satul Vorniceni.

Urmare a constatării faptului acceptării succesiunii, Constantin Slivciuc a depus cerere de revizuire a deciziei din 14 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 26 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Constantin Slivciuc împotriva deciziei din 14 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău. Instanța de revizuire a constatat că pentru redeschiderea procesului pe temeiul constatării de către instanța de judecată a faptului acceptării de către Constantin Slivciuc a succesiunii rămase după decesul Ninei Morari circumstanța respectivă trebuia să fi existat obiectiv până la data pronunțării hotărârii. Această condiție, urmând a fi diferențiată de faptele noi apărute după pronunțarea hotărârii, or, faptele noi apărute după adoptarea hotărârii pot servi temei de adresare cu o nouă acțiune în judecată, dar nu ca temei de revizuire.

Prin încheierea din 10 decembrie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, procesul civil intentat la cererea lui Constantin Slivciuc către Valerian Slivciuc privind declararea nulității actelor juridice și recunoașterea dreptului de proprietate s-a încetat parțial, cu excepția cerinței privind recunoașterea dreptului de proprietate a lui Constantin Slivciuc asupra bunului imobil situat în satul Vorniceni, str. xxxxx, nr. xxxxx, cu suprafața de 84,1 m.p., cu numărul cadastral xxxxx ca urmare a acceptării succesiunii testamentare rămase după decesul Ninei Morari. (f.d. 158-159, vol. I)

Prin hotărârea din 10 decembrie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de reclamantul Constantin Slivciuc împotriva lui Valerian Slivciuc și Primăriei satului Vorniceni, r-nul Strășeni privind recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil situat în satul Vorniceni, str. xxxxx, nr. xxxxx, cu suprafața de 84,1 m.p., cu numărul cadastral xxxx ca urmare a acceptării succesiunii testamentare rămase după decesul Ninei Morari s-a respins integral ca fiind nefondată. (f.d.160, 167-169, vol. I)

Hotărârea și încheierea instanței de fond au fost contestate cu apel și recurs, în termen, de către Constantin Slivciuc. (f.d. 176-177, vol. I)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 29 septembrie 2022 a respins apelul și recursul declarate de către Constantin Slivciuc, a menținut încheierea și hotărârea din 10 decembrie 2021 ale Judecătoriei Strășeni, sediul Central. (f.d. 213, 214-225, vol. I)

Instanța de apel, în temeiul art. 123, alin. (2) din Codul de procedură civilă, a conchis ca fiind corectă concluzia instanței de fond privind încetarea procesului în partea pretențiilor cu privire la declararea nulității contractului de donație nr. 3577 din 18 aprilie 2011, anularea certificatului Primăriei satului Vorniceni, r-nul Strășeni, cu nr. 1304 din 07 septembrie 1990, anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 779 din 21 decembrie 2009 eliberat pe numele Liubovi

Slivciuc, radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii dreptului de proprietate a lui Valerian Slivciuc și Liubovi Slivciuc asupra bunurilor imobile cu numerele cadastrale xxxxx și xxxxx, or, anterior prin decizia irevocabilă a Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2016, s-au respins aceste pretenții ale lui Constantin Slivciuc.

Astfel, ținând cont de efectul puterii de lucru judecat, Curtea de Apel Chișinău a reținut că procesul civil în privința acestor solicitări just a fost încetat, urmând a fi respectate garanțiile drepturilor atribuite anterior prin art.46 a Constituției Republicii Moldova precum și a art.1 Protocolul 1 CEDO.

Cu referire la pretenția privind recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil situat satul Vorniceni, str. xxxxx, cu suprafața de 84,1 m.p. cu numărul cadastral xxxxx ca urmare a acceptării succesiunii testamentare rămase după decesul Ninei Morari, instanța de apel a menționat că în consecința respingerii cerințelor privind anularea actelor juridice, proprietarul unic al bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx și a construcției cu numărul cadastral xxxx situate în satul Vorniceni, raionul Strășeni la moment este Valerian Slivciuc în temeiul contractului de donație din 18 aprilie 2011 semnat de Liubovi Slivciuc.

Prin urmare, instanța de apel a considerat ca fiind neîntemeiată pretenția cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil situat satul Vorniceni, str. xxxxx, cu suprafața de 84,1 m.p., deoarece aceasta reprezintă în sine o procedură ulterioară constatării faptului acceptării succesiunii și ar prezuma deposedarea sau anularea dreptului de proprietate a lui Valerian Slivciuc, care este proprietarul bunului imobil, prin efectul puterii irevocabile a lucrului judecat.

Referitor la argumentul lui Constantin Slivciuc cu privire la existența hotărârii din 07 august 2019 a Judecătoria Strășeni, sediul Central, prin care s-a constatat faptul acceptării succesiunii în urma decesului Ninei Morari, instanța de apel a reținut că hotărârea în cauză este opozabilă procedurii de moștenire în fața notarului, care a deschis procedura de moștenire, dar nu pentru admiterea acțiunii, ori instanțele naționale anterior au emis o hotărâre, prin care au respins cerințele lui Constantin Slivciuc cu privire la anularea actelor juridice.

Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs Constantin Slivciuc, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii. (f.d. 3-9, vol. II)

În motivarea recursului Constantin Slivciuc a reiterat circumstanțele de fapt menționate în cererea de chemare în judecată, totodată a indicat că instanțele ierarhic inferioare au apreciat subiectiv circumstanțele cauzei, fiind pronunțată o soluție ilegală și neîntemeiată.

Recurentul a subliniat că dacă Primăria satului Vorniceni ar fi cunoscut despre existența testamentului lăsat de către proprietara casei de locuit, cu suprafața de 84,1 m.p., nu ar fi eliberat certificatul nr. 1304, care a stat la baza înregistrării de către Liubovi Slivciuc a dreptului de proprietate, inclusiv asupra acestui bun.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 29 septembrie 2022, expediată participanților la proces, prin intermediul oficiului poștal, la 26 noiembrie 2022. (f.d.226, vol. II)

Recursul depus de către Constantin Slivciuc la data de 21 decembrie 2022, este în termen.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Verificând temeiurile recursului completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de către Constantin Slivciuc, este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

Urmează a fi reiterat că procedura admisibilității recursului constă în verificarea existenței unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433 din Codul de procedură civilă, în vigoare la momentul depunerii recursului, 21 decembrie 2022.

În conformitate cu art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Conform art. 432, alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din analiza recursului declarat rezultă că recurentul a invocat dezacordul cu soluția adoptată, menționând că instanța de fond a dat o apreciere subiectivă circumstanțelor cauzei.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Constantin Slivciuc nu se încadrează în temeiul prevăzut la art. 432 din Codul de procedură civilă, or nu a stabilit că normele aplicate suscită îndoieli la aplicare sau instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la 21 decembrie 2022, și anume: dacă cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; dacă în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; dacă instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; dacă în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; dacă hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale, nu a stabilit asemenea circumstanțe.

Potrivit art. 442 alin.(2) din Codul de procedură civilă, în vigoare din 01 septembrie 2023, în recurs nu pot fi administrate noi dovezi, cu excepția celor care

dovedesc cheltuielile de judecată. Aprecierea probelor dată de prima instanță și de instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului când se invocă temeinic art.432 alin.(1) lit. e) din Codul de procedură civilă, în vigoare din 01 septembrie 2023, sau când Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. Totodată, urmează de reiterat că prevederile art.372 alin.(1) din Codul de procedură civilă se aplică doar în situația în care se examinează recursul într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare.

În acest context, Completul de judecată reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

În speță, Completul de judecată menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, Completul de judecată reține că argumentele invocate de către Constantin Slivciuc, nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază recursul declarat de către Constantin Slivciuc ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art.440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Constantin Slivciuc împotriva deciziei din data de 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă